

се променят във възвишени стремежи „и дават началото на нравствени добродетели и художествено творчество“⁹. При обяснение на процеса на художественото творчество задача на психоанализата е да разгледа тези сублимирани подсъзнателни преживявания.

И тук спираме до втория проблем в коментирания текст – що е *душата на художника*.

Връщайки се обратно във времето, следва да отбележим отново, че Иван Вазов е първият, който в 80-те години в „Поет“ обяснява що е душата на художника.

За „Мисъл“, както се знае, това е основен проблем. В програмната си статия „Душата на художника“ Пенчо Славейков показва как четящият се извисява до избраничеството на художника, съпреживявайки чрез неговите творби настроенията, които е преживяла душата на художника и които са овеществени в стихове.

Как преживява света „душата на художника“ при символистичния поет е обяснил в „Тъгите ни“ Димо Кьорчев и Иван Радославов – в „Бодлер или Тургенев“.

За Атанас Далчев душата на художника, поведението на художника, е носене на кръст в „Ти познаваш този миг“. Творчеството, разбирано въобще като носене на кръст, се чете в неговата лирика от това време.

За Димитър Димов „душата на истинския художник е много чувствителна“¹⁰. Художниците преживяват света с цялата си душа, за разлика от спокойното преживяване на обикновените човеци. И извратеното, и възвишеното художниците „поглъщат с много повече страст, отколкото другите“¹¹. Преживяванията през младостта, образували комплекси, при достатъчна нравствена сила може да сублимират и да са творчески порив у художника. „Поети, романисти, в минути на вдъхновение усещат безсъзнателно този натиск. Те измъкват субли-

⁹ Пак там, с. 46.

¹⁰ Пак там, с. 46.

¹¹ Пак там, с. 47.